

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА
ОБЛАСТ ЕКОНОМИКА НА ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЛСТВО И ЕКОНОМСКА
ТЕОРИЈА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ТУРИЗАМ И БИЗНИС ЛОГИСТИКА ПРИ
УНИВЕРЗИТЕТОТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП**

Со Одлука бр. 2102-71/5 од 4.3.2020 година донесена на 222-та седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика, одржана на 4.3.2020 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите звања за наставно-научната област *Економика на туризам и угостителство и Економска теорија* на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коха“ од 18.2.2020 година и во предвидениот рок се пријави д-р Билјана Петревска, вонреден професор на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Врз основа на приложената документација од кандидатот, чест ни е на Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип да му го поднесеме следниов:

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Кандидатката д-р Билјана Петревска е родена на 10 септември 1973 година во Штип. Основно и средно образование завршува во Охрид со континуиран одличен успех. Од 1992-1996 година студира на Факултетот за туризам и угостителство - Охрид при Универзитетот „Св. Климент Охридски“ - Битола, на насоката туризам каде дипломира со средна оценка 9,74 и се стекнува со звање дипломиран организатор по туризам и угостителство. Како резултат на одличните постигнувања за време на студирањето, доделени ѝ се повеќе награди и тоа: Пофалница за најдобар студент на генерацијата на Факултетот за туризам и угостителство - Охрид (1996), Пофалница за најдобар студент на генерацијата при Универзитетот „Св. Климент Охридски“ - Битола (1997) и Пофалница за најдобар студент на својата генерација по повод прославата за 20-годишнината од формирањето на Факултетот за туризам и угостителство - Охрид (1998). Во учебната 1996/97 година се запишува на постдипломски студии на Факултетот за туризам и угостителство - Охрид при Универзитетот „Св. Климент Охридски“ - Битола на насоката Меѓународен туризам. Во 2001 година магистрира со просечна оценка на студирањето од 9,33 и се стекнува со звање магистер на науки од областа на туризмот и угостителството. Во 2010 година, докторира на Економскиот факултет - Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје и се стекнува со научен степен доктор на економски науки.

д-р Петревска има работно искуство во меѓународни организации (Советот на Европа и Програмата за развој на Обединетите Нации), каде била одговорна за реализација на многубројни програми, проекти и активности. Од 2010-2015 година била вработена како доцент по група предмети од економски науки на Факултетот за туризам и бизнис логистика (ФТБЛ) при Универзитетот „Гоце Делчев“ (УГД) во Штип (Одлука бр. 2602-104/4 од 29.11.2010 година). Од 2015 година до сега, д-р Петревска е вонреден професор од областа на Економика на туризам и угостителство на ФТБЛ при

УГД во Штип (Одлука бр. 2102-381/4 од 21.8.2015 година). Како доцент, покрај на редовните студии, била вклучена и во постдипломските студии на насоките Меѓународен туризам и Бизнес логистика, а како вонреден професор била ангажирана и на трет циклус студии на насоката Туризам.

За своето посебно залагање во спроведувањето на работните активности, кандидатката е двапати наградена од Сенатот на УГД - Штип за реализирани активности за користење на флексибилното работно време. Имено, за реализираните активности во 2013 година д-р Петревска е рангирана во првите 10 наставници на УГД – Штип (Одлука бр. 0701-562/27 од 22.4.2014), а за реализираните активности во 2012 година е рангирана во првите 20 наставници на УГД – Штип (Одлука бр. 0701-268/9 од 11.3.2013). Од 2015-2019 година, д-р Петревска е наградувана од Сенатот на УГД за објавени трудови со фактор на влијание.

Од приложената документација се гледа дека д-р Билјана Петревска одлично го владее англискиот јазик и има и солидни познавања од германскиот јазик.

Општи услови за избор во звање редовен професор

1. Просечен успех: додипломски студии 9,74 и на постдипломски студии 9,33.
2. Научен степен: доктор на економски науки. Докторската дисертација на тема „Економско планирање на развојот на туризмот во Македонија“ е одбранета на 23.5.2010 година на Економскиот факултет - Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје.
3. Претходен избор во звање: со одлука бр. 2102-381/4 од 21.8.2015 година, д-р Билјана Петревска е избрана за вонреден професор на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип за наставно-научната област Економика на туризам и угостителство.
4. Објавени најмалку шест рецензирани научни труда во референтна научна публикација во последните пет години:

Бр	Автор	Наслов на трудот	Списание	Години на излегување на списанието
1	Petrevska, B. & Collins-Kreiner, N.	From a town to an attraction: the transformation of Ohrid, North Macedonia (2019)	<i>Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles</i> , 83, 2808, 1-30 (WoS IF: 0.598)	36
2.	Petrevska, B. , Krakover, S. & Collins-Kreiner, N.	Preserving the Cultural Assets of Others: Jewish Heritage Sites in Macedonian Cities (2018)	<i>Tourism Geographies</i> , 20(3), 549-572 (WoS IF: 2.068)	21
3.	Cingoski, V. & Petrevska, B.	Making hotels more energy efficient: the managerial perception (2018)	<i>Economic Research</i> , 31(1), 87-101 (WoS IF: 1.137)	33
4.	Petrevska, B.	Predicting tourism demand by ARIMA models (2017)	<i>Economic Research</i> , 30(1), 939-950 (WoS IF: 0.742)	33
5.	Petrevska, B. & Collins-Kreiner, N.	Double Life Cycle: Determining Tourism Development in Macedonia (2017)	<i>Journal of Tourism and Cultural Change</i> , 15(4), 319-338 (WoS IF: 0.732)	18

6.	Petrevska, B.	Effects of tourism seasonality at local level (2015)	<i>Scientific Annals of the "Alexandru Ioan Cuza" University of Iasi, Economic Sciences Series</i> , 62(2), 241-250 (SCOPUS IF: 0.115)	66
----	----------------------	--	--	----

5. Потврда за познавање јазик: д-р Билјана Петревска има доставено Диплома за завршен VIII степен англиски јазик и Уверение за завршен IV степен германски јазик.

6. Објавен рецензиран универзитетски учебник/монографија/практикум/збирка задачи од научната област за која се избира:

- a. **Петревска, Б.** (2017). *Економика на угостителство и туризам*, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, (ISBN 978-608-244-425-3), (рецензиран учебник по предметот Економика на туризам и угостителство).
- b. **Петревска, Б.** (2019). *Практикум по основи на економија*, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, (ISBN 978-608-244-654-7), (рецензиран е-практикум по предметот Основи на економија).
- c. **Петревска, Б.** & Магдинчева Шопова, М. (2018). *Економика на претпријатие*, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип (ISBN 978-608-244-551-9), (рецензиран учебник по предметот Економика на претпријатие).

7. Способност за изведување на високообразовна дејност: Д-р Билјана Петревска е вработена на ФТБЛ при УГД од 2010 година, почнувајќи од доцент до вонреден професор. Била член на универзитетски и факултетски комисији.

Посебни услови за избор во звање редовен професор

1. Под менторство изработени дипломски/магистерски/докторски тези: Во изборниот период, д-р Петревска била ментор на многу дипломски трудови, ментор на 4 магистерски труда, а тековно е ментор на тројца докторанди.

2. Учествувала/раководела со научноистражувачки проекти: Во изборниот период д-р Петревска била координатор на научноистражувачки проект во рамките на меѓународната научна соработка МАНУ-САНУ, учесник во два проекта финансирани од Фондот за научноистражувачка работа на УГД и учесник во два проекта COST Action.

3. Придонес во оспособување помлади наставници и соработници: д-р Петревска досега соработувала со повеќе помлади наставници и соработници од ФТБЛ и била вклучена како рецензент за избор или издавачка дејност.

4. Има остварено минимум вкупно 100 поена (НО=40, НИ=45, САОР=15): Во изборниот период д-р Петревска има остварено за НО=40 поени, НИ=297 поени и САОР=165 поени, или вкупно= 502 поени.

Наставно-образовна дејност

Во периодот 2010-2015 година, кандидатката д-р Петревска е вработена како доцент по група предмети од економски науки на ФТБЛ при УГД-Штип (Одлука бр. 2602-89/7 од 6.9.2010), а од 2015 година досега е вонреден професор за наставно-научната област Економика на туризам и угостителство (Одлука бр. 2102-381/4 од 21.8.2015).

Од моментот кога е вработена на УГД-Штип, кандидатката учествувала во наставата на прв, втор и трет циклус студии на ФТБЛ при УГД-Штип. Така, за време на изборниот период д-р Петревска ги покрива следните предмети на прв циклус студии на студиските програми: Бизнис логистика, Бизнис администрација, Туризам,

Гастрономија и исхрана, и Хотелско-ресторантска насока, во наставните центри во Гевгелија, Штип и Скопје: Економика на туризам и угостителство, Промотивни активности, Основи на економија, Економика на претпријатие и Деловно планирање. На втор циклус студии, ги покрива следните предмети на студиските програми: Бизнес логистика и Меѓународен туризам: Економија на бизнис логистика, Комерцијално светско стопанство, Истражување на туристичкиот пазар и Планирање во туризмот. На трет циклус студии на студиската програма Туризам, го покрива предметот Туристичка промоција.

Во изборниот период кандидатката д-р Петревска за потребите на наставата на ФТБЛ при УГД- Штип има издадено повеќе учебници, практикуми и други рецензирани наслови кои се користат како учебно помагало.

Под менторство на д-р Петревска изработени се многу дипломски трудови, ментор е на четири успешно одбранети магистерски трудови, а тековно е ментор на тројца докторанди, со што придонесува во оспособувањето на млади истражувачки кадри. Нејзиниот научен интерес е од областа на економските аспекти на развојот на туризмот и економијата генерално, надополнет со промовирање на нови иновативни начини за унапредување на туризмот и угостителството.

Научноистражувачка дејност

Во изборниот период, кандидатката д-р Петревска е самостоен автор на најголемиот број научни трудови објавени во списанија со импакт фактор, меѓународни научни списанија, трудови објавени во зборници на трудови на научни собири, учесник/координатор во повеќе научноистражувачки проекти од национален и меѓународен карактер, панелист, и гостин-предавач по покана во странство.

Во време на изборниот период, кандидатката д-р Билјана Петревска ги има публикувано следните монографии, научни книги, учебници, и поглавја од книга во земјата и странство, кои имаат научноистражувачка, но и стручно-апликативна примена:

1. **Petrevska, B. & Terzić, A. (2020).** Sustainable rural livelihoods: Can tourism related activities contribute? In: Vasile, A. J., Subic, J. Grubor, A., & Privitera, D. (Eds.) *Handbook of Research on Agricultural Policy, Rural Development, and Entrepreneurship in Contemporary Economies*, (pp. 354-377), IGI Global: Hershey PA, USA (ISBN13: 9781522598398).

Во ракописот се презентирани резултати од научноистражувачкиот проект помеѓу МАНУ и САНУ, а се однесуваат на руралните средини кои имаат туристички потенцијали. Дадени се предлози за заживување и ревитализирање на ретко населените рурални простори преку примена на различни активности кои произлегуваат од рурален туризам.

2. **Петревска, Б. (2019).** *Практикум по основи на економија* (рецензиран е-практикум), Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип (ISBN 978-608-244-654-7).

Ракописот е рецензиран Е-практикум наменет за студентите кои го изучуваат предметот Основи на економија на ФТБЛ при УГД - Штип. Основна цел е да служи како учебно помагало при совладување на најважните економски теми. Содржи осум глави при што секоја започнува со краток преглед на содржината која е разработена во таа глава со поставени цели на учење кои треба да ги постигнат студентите преку совладување на задачите. На крајот на секоја глава дадени се прашања за размислување и дискусија кои им овозможуваат на студентите да проверат дали целосно ја разбрале наставната материја.

3. **Petrevska, B.**, Krakover, S. & Collins-Kreiner, N. (2018). Preserving cultural assets of others: Jewish heritage sites in Macedonian cities, In: Shoval, N. (Ed.) *Tourism and Urban Planning in European Cities*, (pp.179-202), Routledge (ISBN 9780367138639).

Во ова поглавје презентирани се основните мотиви кои ги поттикнуваат креаторите на туристичката развојна политика да го зачуваат културното наследство на „другите“, анализирајќи го примерот на еврејското културно наследство кое постои во македонските градови.

4. **Петревска, Б.** & Магдинчева Шопова, М. (2018). *Економика на претпријатие*, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип (ISBN 978-608-244-551-9).

Ракописот е рецензиран е-учебник првенствено наменет за студентите кои го изучуваат предметот Економика на претпријатие на ФТБЛ при УГД - Штип. Се состои од десет глави во кои се разработени многу прашања од областа на економското работење на претпријатието.

5. **Петревска, Б.** (2018). Комуникативно-пропагандна дејност. Во: Димитров, Н. (уредник), *Прирачник за полагање стручен испит за туристички водич – Книга 1, Едиција „Тур Ретур“*, (стр. 143-177), Факултет за туризам и бизнис логистика – Гевгелија, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип (ISBN 978-608-244-486-4).

Ракописот преставува сублимиран материјал за прашања поврзани со промоцијата и промотивните активности како дел од промотивниот микс и нивната апликативна примена. Целта е да им помогне на кандидатите кои го подготвуваат испитот Комуникативно-пропагандна дејност на специјализираниот курс за стекнување сертификат за туристички водич.

6. **Петревска, Б.** (2018). Комуникативно-пропагандна дејност. Во: Димитров, Н. (уредник), *Прирачник за полагање стручен испит за туристички придружник - Книга 2, Едиција „Тур Ретур“*, (стр. 172-206), Факултет за туризам и бизнис логистика – Гевгелија, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип (ISBN 978-608-244-488-8).

Ракописот е збиен приказ на материјал поврзан со промотивните активности и нивната апликативна примена. Наменет е за кандидатите кои го подготвуваат испитот Комуникативно-пропагандна дејност на специјализираниот курс за стекнување сертификат за туристички придружник.

7. **Петревска, Б.** (2018). Комуникативно-пропагандна дејност. Во: (Димитров, Н. (уредник), *Прирачник за полагање стручен испит за раководење со туристичка агенција - Книга 3, Едиција „Тур Ретур“*, (стр. 143-177), Факултет за туризам и бизнис логистика – Гевгелија, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип (ISBN 978-608-244-486-4).

Во овој ракопис разработени се примери за промотивните активности како дел од промотивниот микс и нивната апликативна примена. Предвиден е да им служи на кандидатите кои го подготвуваат испитот Комуникативно-пропагандна дејност на специјализираниот курс за стекнување сертификат за раководење со туристичка агенција.

8. **Петревска, Б.** (2017). Заштита на животната средина и енергетската ефикасност во хотелската индустрија. Во: Чингоски, В. & Петревска, Б. (уредници), *Енергетската ефикасност и еколошките унапредувања во хотелската индустрија*, (стр. 30-52), Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип (ISBN 978-608-244-390-4).

Во ова поглавје од книгата разработен е концептот на енергетската ефикасност во хотелската индустрија во Македонија, преку конкретна анализа на случајот на хотелот

Фламинго од Гевгелија. Дадени се низа препораки за намалување на оперативните трошоци преку заштеда на енергија и примената на алтернативни извори на енергија, а со тоа и унапредување на хотелската индустрија во Македонија.

9. **Петревска, Б.** (2017). *Економика на угостителство и туризам*, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип (ISBN 978-608-244-425-3).

Ракописот е рецензиран е-учебник првенствено наменет за студентите кои го изучуваат предметот Економика на туризам и угостителство на ФТБЛ при УГД - Штип. Се состои од десет глави во кои се разработени основните поставки, потребата и значењето на економските аспекти на туризмот и угостителството.

10. **Петревска, Б. & Петреска, Л.** (2016). *Деловно планирање*, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип (ISBN 978-608-244-316-4).

Ракописот е рецензиран е-учебник првенствено наменет за студентите кои го изучуваат предметот Деловно планирање на ФТБЛ при УГД - Штип. Се состои од десет глави во кои се разработени најважните теми за планирањето како менаџерска функција од која зависи успехот на деловните субјекти.

11. **Петревска, Б.** (2016). Придонесот на туризмот во регионалниот развој: анализа на Источниот регион во Македонија, Во: (Серафимова, М. и други (уредници), *Современи предизвици на претприемништвото и туризмот во Република Македонија*, (стр. 22-41), Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Факултет за туризам и бизнис логистика (ISBN 978-608-244-300-3).

Ракописот е поглавје од книга во кое се појаснети влијанијата на туризмот врз регионалниот развој во Македонија, преку анализа на Источниот регион. Поконкретно, анализирани се основни економски параметри и туристички индикатори и дадени се препораки за поактивно вклучување на туризмот на настани (event tourism) во туристичката понуда.

12. **Petrevska, B.** (2016). Tourism contribution to regional development: the case of East region of Macedonia, In: Koteski, C., Jakovlev, Z. & Petrevska, B. (Eds), *Determining tourist events in the East region of Macedonia*, (pp. 41-65), LAMBERT Academic Publishing (ISBN 978-3-659-86291-5).

Во ова поглавје од книга прикажана е споредбена анализа на туристичкиот развој на статистичките региони во Македонија, со посебен осврт на Источниот регион. Заклучено е дека и покрај многубројните потенцијали, овој регион бележи скромни резултати и се соочува со низа предизвици за понатамошен туристички развој.

13. **Petrevska, B. & Nestoroska, I.** (2015). *Economics of Tourism: Recent Developments in Macedonia*, LAMBERT Academic Publishing (ISBN 978-3-659-40936-3).

Проблематиката на движењето на економските текови во туризмот во Македонија е централна тема на оваа книга структурирана во два дела. Во првиот дел е детално објаснет развојот на туризмот во Македонија, додека вториот дел е посветен на придонесот на туризмот во економскиот развој на Македонија. Книгата обилува со многубројни емпириски истражувања од кои произлегуваат интересни заклучни согледувања и препораки за планирање и развој на туризмот.

Трудови објавени во списанија со импакт фактор

14. **Petrevska, B. & Collins-Kreiner, N.** (2019). From a town to an attraction: the transformation of Ohrid, North Macedonia. *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles*, 83, 2808, 1-30 ([WoS IF: 0.598](#)).

Трудот го разработува прашањето на урбана трансформација на Охрид како резултат на туризмот. Поконкретно, преку примена на TALC моделот анализиран е

туристичкиот развој и е заклучено дека Охрид се наоѓа во „развојна“ фаза со полна туристичка зрелост. Дадени се препораки за понатамошно унапредување на туризмот во Охрид.

15. **Petrevska, B.**, Krakover, S. & Collins-Kreiner, N. (2018). Preserving the Cultural Assets of Others: Jewish Heritage Sites in Macedonian Cities. *Tourism Geographies*, 20(3), 549-572 (WoS IF: 2.068).

Централно прашање на овој труд е еврејското културно наследство во Македонија и мотивите за негово зачувување, но и вклучување во туристичката понуда на Македонија. Дадени се низа препораки за креирање нов туристички производ темелен на културното наследство на Евреите, преку детална анализа на случаите во Скопје, Штип и Битола.

16. Cingoski, V. & **Petrevska, B.** (2018). Making hotels more energy efficient: the managerial perception. *Economic Research*, 31(1), 87-101 (WoS IF: 1.137).

Трудот разработува три основни прашања: (1) Проценка на примената на концептот на енергетска ефикасност во хотелската индустрија во Македонија; (2) Истражување на основните детерминанти на потрошувачката на енергија; (3) Препораки за поттикнување на развојот на еко-хотели во Македонија.

17. **Petrevska, B.** & Cingoski, V. (2018). Environmental Management: Assessment of Macedonian Hotel Industry. *Quality – Access to Success*, 19(162), 122-125 (SCOPUS IF: 0.23).

Овој труд ја истражува колку и како менаџерите во хотелите во Македонија се заложуваат за примена на политика за енергетска ефикасност и заштита на животната средина. Се заклучува дека кај хотелиерите не постои интерес за примена на такви политики, барајќи оправдување во високите оперативни трошоци и ограничените буџети за примена на обновливи извори на енергија во хотелите.

18. **Petrevska, B.** (2017). Predicting tourism demand by ARIMA models. *Economic Research*, 30(1), 939-950 (WoS IF: 0.742).

Во трудот е направено краткорочно предвидување на странската туристичка побарувачка во Македонија со примена на методологијата Box-Jenkins. Притоа, за предвидуваниот период 2014-2018 година, прогнозиран е раст од 14%. Воедно, дадени се препораки за подготвување соодветен туристички развоен план на Македонија и идни стратески правци.

19. **Petrevska, B.** & Collins-Kreiner, N. (2017). Double Life Cycle: Determining Tourism Development in Macedonia. *Journal of Tourism and Cultural Change*, 15(4), 319-338. (WoS IF: 0.732)

Во трудот се истражени симптомите на туристичкиот развој на Македонија со примена на TALC моделот. Генерално, анализирани се политичкиот контекст и улогата на државата во креирањето туристичка политика во секоја од фазите на животниот циклус од туристичкиот развој на Македонија. Заклучено е дека Македонија се наоѓа во „развојна“ фаза поради недоволно развиената туристичка понуда и отсуство на добра развојна туристичка политика.

20. **Petrevska, B.** & Cingoski, V. (2017). Branding the Green Tourism in Macedonia. *Sociology and Space*, 55, 1(207), 101-116 (SCOPUS IF: 0.394).

Трудот го актуелизира прашањето: Дали во Македонија може да се брендира „зелен“ туризам? Притоа е истражено дали и колку македонските хотели се зелени како предуслов за зголемување на конкурентноста на туристичката дестинација, а со тоа креирање национален зелен туристички бренд.

21. **Petrevska, B.** (2015). Effects of tourism seasonality at local level, *Scientific Annals of the "Alexandru Ioan Cuza" University of Iasi, Economic Sciences Series*, 62(2), 241-250 (SCOPUS IF: 0.115).

Преку примена на едноставни статистички тестови, во трудот е пресметана сезоналност на туристичката побарувачка преку анализа на случајот на Охрид. Поконкретно, пресметана е концентрацијата и јачината на сезоналност во периодот 2000-2013 година и е заклучено дека таа е силна и изразена. Дополнително, во трудот се посочени низа мерки и активности за нејзино надминување, а со цел балансиран туристички развој во текот на цела календарска година.

Трудови објавени во меѓународни научни списанија

22. Terzić, A., **Petrevska, B.**, & Petrović, M. (2019). Evaluation methods for sustainable rural tourism development: Issues to be addressed. *Agrieconomica*, 48(84), 55-64.

Во трудот даден е осврт на различни модели и методи за евалуација на туристички потенцијали на дестинацијата со посебен осврт на повеќекритериумските модели (multi-criteria models). Истовремено, моделите се однесуваат на туристичкиот развој на руралните дестинации.

23. Dimitrov, N. & **Petrevska, B.** (2019). Challenges for rural tourism development in North Macedonia. *Journal of Applied Economics and Business*, 7(4), 42-50.

Преку избрани мали, ретко населени и економски депресирани рурални средини во Македонија, трудот го илустрира амбиентот за развој на рурален туризам во Македонија. Се заклучува дека избраните села имаат туристички потенцијали и појдовна основа за примена на туризам и дека истите треба да бидат дефинирани како стратески приоритети во локалните и регионалните развојни документи.

24. **Petrevska, B.** (2019). Tourists' perception: the case of Ohrid, Macedonia. *Acta Geobalkanica*, 5(2), 75-84.

Во овој труд се истражени факторите кои влијаат врз туристите при креирањето перцепција за Охрид како туристичка дестинација. Заклучено е дека туристите го перцепираат Охрид како дестинација која обилува со културно наследство, дека е безбеден за туристички престој и дека рекреативниот тип туристи доминира. Трудот нуди многу интересни заклучоци за креаторите на туристичката политика во Охрид, нудејќи низа препораки за подобрување на туризмот.

25. **Petrevska, B.** & Cingoski, V. (2018). Can we make a green tourism brand? The evidence of Macedonia. *South East European Journal of Sustainable Development*, 1, 7-15.

Трудот го елаборира прашањето за креирање „зелен“ туристички бренд во Македонија, посочувајќи ги многубројните проблеми кои постојат во тој процес. Се заклучува дека особено е важно да се создаде позитивен национален имиџ како предуслов за успешна туристичка промоција на земјата, а со тоа поттикнување на туристичкиот развој.

26. **Petrevska, B.** & Nikolovski, B. (2018). Level of seasonality in Macedonian tourism and strategies and policies for coping with it. 3rd International Thematic Monograph: "Modern Management Tools and Economy of Tourism Sector in Present Era", Association of Economists and Managers of the Balkans (Belgrade, Serbia) & Faculty of Tourism and Hospitality – Ohrid, Macedonia, 17-29.

Во овој труд пресметана е сезоналност на туризмот за периодот 2000-2016 година, преку споредбена анализа на локално ниво (Скопје и Охрид) и национално ниво (Македонија). Заклучено е дека во Македонија нема значајна концентрација на сезоналност во туризмот, во Охрид има исклучително силна сезоналност во туристичката побарувачка, а во Скопје нема туристичка сезоналност. Последователно,

трудот препорачува креирање специфични туристички производи согласно туристичката дестинација и креирање соодветни туристички развојни планови и програми.

27. **Petrevska, B.** (2017). Motives for boosting cultural tourism in Štip: Ottoman heritage. *Journal of Applied Economics and Business*, 5(2), 12-16.

Трудот ги истражува основните мотиви за реанимирање на културното наследство кое датира од отоманскиот период како можност за негово вклучување во туризмот, преку анализа на случајот на Штип. Преку интервјуирање на избран број стручни лица кои имаат допирна точка со отоманското културно наследство, идентификувани се два основни мотива. Трудот обилува со заклучоци и препораки за унапредување на посточката туристичка понуда на Штип, но и за подобра туристичка валоризација на идентификуваните локации.

28. **Petrevska, B. & Serafimova, M.** (2016). Assessing access to finance for tourism development: entrepreneurial approach. *International Journal of Information, Business and Management*, 8(1), 35-45. ([EBSCO](#))

Како мала отворена економија, Македонија се соочува со многу предизвици поврзани со нејзината конкурентност, посебно откако е позната како земја со повољна бизнис клима. Трудот го оценува пристапот до финансии како еден од најголемите причинители за слаб туристички развој.

29. **Petrevska, B., Cingoski, V. & Serafimova, M.** (2016). Sustainable tourism and hotel management in Macedonia through the use of renewable energy sources, *UTMS Journal of Economics*, 7(1), 123-132. ([EBSCO](#))

Во овој труд предмет на истражување е видот на енергија која се користи во хотелите во Македонија. Податоците се собрани преку електронска анкета на менаџери и раководни лица во хотелите со 3, 4 и 5 ѕвезди. Се заклучува дека хотелите користат само традиционални извори на енергија и покрај тоа што се целосно свесни за позитивностите од обновливите извори на енергија и со тоа не придонесуваат за одржлив развој на туризмот.

30. **Petrevska, B. & Cingoski, V.** (2016). Can Macedonian hotels be green: the evidence of hotel “Flamingo” – Gevgelija. *Mechanical Engineering Scientific Journal*, 34(1), 311-321.

Трудот го елаборира случајот на хотелот *Фламинго* од Гевгелија како хотел кој по многу еколошки и енергетски индикатори е „зелен хотел“ и дава препораки за поттикнување на развојот на еко-хотели во Македонија.

31. **Petrevska, B. & Cingoski, V.** (2016). Energy efficiency practices: Assessment of Ohrid hotel industry. *Horizons*, 20(A), 511-520.

Во трудот се презентирани резултати од проценка на примена на концептот на заштита на животната средина во хотелите од Охрид. Констатирано е дека генерално не постои заинтересираност на менаџерите за унапредување на работењето на охридските хотели бидејќи фокусот е ставен единствено само на зголемување на бројот на какви било гости, занемарувајќи ги еко-туристите.

32. **Petrevska, B.** (2015). Assessing tourism development: the case of Krusevo, Macedonia, *Economic Development*, 17(1/2), 261-275. ([EBSCO](#))

Во трудот е направена проценка на постоечките туристички вредности на Крушево, но и идентификувани се потенцијали за негов иден туристички развој. Презентирана е секторска визија за промена, но и нужност од промена во туристичкиот производ и визијата за развој. Податоците се обезбедени преку интервјуирање на 4 целни групи, со што се покриени туристичката понуда и побарувачка. Генерален заклучок е дека Крушево се соочува со многу ограничувачки фактори за туристичкиот развој.

33. **Petrevska, B.** (2015). Tourism development of Prespa: a micro region assessment, *Journal of Applied Economics and Business*, 3(4), 13-26.

Микрорегионот на Преспа, како дел од Пелагонискиот плански регион во Македонија, е анализиран од аспект на туристичкиот развој. Посебен акцент е ставен на делот за промени во визијата за понатамошен развој на овој микрорегион и нужно воведување системски промени за подобрување на туристичките услуги и подигање на конкурентноста на туристичкиот сектор.

34. **Petrevska, B. & Ackovska, M.** (2015). Tourism development in Macedonia: evaluation of the Wine route region, *Ekonomika - Journal of Economic Theory and Practice and Social Issues*, 3/2015, 73-83. (EBSCO)

Во овој труд анализиран е постоечкиот туристички развој на винската рута во Македонија. Со примена на методологијата М4Р (Making Markets Work for the Poor) понудена е сеопфатна секторска карта. Воедно, анкетирани се вработени во винарии лоцирани во Демир Капија, Градско, Неготино и Велес со цел да се осознаат нивните ставови за важноста на винската рута во туристичкиот развој на регионот. Заклучено е дека винската рута бележи многу скромни резултати поради големиот број детектирани проблеми и предизвици.

35. Cingoski, V., **Petrevska, B.** & Trajkov, N. (2015). Assessment of energy efficiency practices in the hotel industry. *Technics Technologies Education Management*, 10(4), 509-516.

Во трудот е заклучено дека хотелите во Македонија дури од неодамна посветуваат внимание на концептот и политиката за енергетска ефикасност. Основни причини се наведуваат ниското ниво на свесност на менаџментот и ограниченоста со финансии. Се препорачува да се примени проактивен пристап со цел да се овозможи туристички развој.

Трудовите објавени во списанија со импакт фактор и во меѓународни научни списанија, а се постари од 5 години, се презентирани и научно евалуирани во рефератот за избор на кандидатката во наставник во звањето доцент (*Универзитетски билтен* бр. 44 од 16.8.2010 година) и рефератот за наставник во звањето вонреден професор (*Универзитетски билтен* бр. 149 од 15.6.2015 година).

Во изборниот период, д-р Петревска има одржано повеќе предавања по покана на научни институции во странство и тоа:

36. Гостин-предавач на тема „Tourism Policy and Development: the case of Macedonia” на Hotel School, Southern Cross University, Сиднеј/Мелбурн, Австралија, декември 2017.
37. Гостин-предавач на тема „Energy efficiency in hotel industry” на Универзитетот во Љубљана, Словенија (Домаќин: проф. д-р Ирена Нанчоска Шербец), октомври 2016.
38. Гостин-предавач на тема „Renewable energy for sustainable tourism” на Универзитетот Башкент во Анкара, Турција (домаќин: проф. д-р Назмие Едоган, Tourism and Hotel Management program, Vocational School of Social Sciences), декември 2015.
39. Гостин-предавач на тема „Tourism policy and planning in Macedonia” на Haifa and Galilee Research Institute, Универзитет Хаифа, Израел (Домаќин: проф. д-р Нога Колинс Креинер, Department of Geography & Environmental Studies), октомври, 2015.

Во својата научноистражувачка активност, д-р Петревска е учесник во следните научни проекти:

40. Координатор во научноистражувачки проект во рамките на меѓународната научна соработка МАНУ-САНУ „Процена на предусловите за туристичките активности во руралните напуштени простори – компаративна студија меѓу Македонија и Србија“ (2018-2020).
41. Проект „Детерминирање на туристичките настани во Источниот регион на Република Македонија“ проект на ФТБЛ финансиран од ФНИП на УГД, Одлука бр. 0201-165/6 од 29.1.2015 (Универзитетски сенат) и Одлука бр. 0801-139/31 од 27.01.2015 (ФНИП) и Одлука бр. 0206-151/43 од 22.2.2017 (ФНИП) (2015-2018).
42. Проект „Можности и методи за замена и заштеда на енергија и зголемување на енергетската ефикасност во хотелската индустрија“ (заеднички проект на ЕТФ и ФТБЛ финансиран од ФНИП на УГД, Одлука бр. 0201-165/6 од 29.1.2015 и Одлука бр. 0201-545/9 од 29.5.2017 (Универзитетски сенат) и Одлука бр. 0801-139/26 од 27.01.2015 и Одлука бр. 0206-151/43 од 22.2.2017 (ФНИП)). (2015-2018);

Во изборниот период, кандидатката д-р Петревска има остварено 2 студиски престоја во странство:

43. ERASMUS+ (Мобилност за наставници) на West Pomeranian University of Technology, Шчечин, Полска (Домаќин: проф. д-р Јоана Херник, Економски факултет), 28.5-4.6.2018.
44. Студиски престој во рамки на проектот COST Action IS1204 – Tourism, Wellbeing and Ecosystem Services (TObeWELL) на The Haifa and Galilee Research Institute, University of Haifa, Israel, октомври 2015 (Одлука бр. 2102-428/8 од 18.9.2015).

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Покрај објавени трудови кои го потврдуваат афинитетот и стручноста за научноистражувачка дејност, д-р Петревска објавува и трудови во зборници на трудови на научни собири во земјата и странство:

45. Dimitrov, N., **Petrevska, B.** & Terzić, A. (2019). Recommendations for tourism development of rural areas in North Macedonia, International Symposium „New tourism trends“, Macedonian Geographical Society, Ohrid, North Macedonia, 3-4.10.2019, 307-316.

Трудот дава генерален приказ на руралниот туризам во руралните средини во Македонија согласно три параметра: (1) Целите на Стратегијата за рурален туризам во Македонија 2012-2017 година, (2) Теренско истражување и (3) Генерални критериуми за стандардизација од EUROGEST.

46. Dimitrov, N., **Petrevska, B.** & Terzić, A. (2019). Rural tourism in the space of NP „Pelister“ case study: „Eight Pelister villages“, Conference proceedings from the second international scientific conference ISCTBL 2019, Stip, North Macedonia, 13.9.2019, 267-277.

Овој труд ги истражува факторите за развој на неколку специфични видови туризам во 8 села во Битолско, познати како „8 пелистерски села“ (Цапари, Дихово, Кажани, Нижополе, Магарево, Маловишта, Ротино и Трново). Преку анализа на различни параметри заклучено е дека во овие села постојат предуслови за спроведување различни туристички активности.

47. **Petrevska, B.**, Dimitrov, N. & Terzić, A. (2019). Rural areas in Macedonia as tourism supply: Problem or a challenge?. Conference proceedings „Geobalcanica 2019“, 15-16.6.2019, Sofia, Bulgaria, 513-518.

Дадена е квалитативна анализа за да се опише амбиентот на развој на туризмот во руралните средини во Македонија. Заклучено е дека постојат сериозни индикации за проширување на постојната туристичка понуда со нови, мали и досега туристички невалоризирани села, но притоа да се преземат низа мерки за надминување на проблемите со кои се среќаваат.

48. **Petrevska, B.** & Popovski, R. (2019). Schumann resonance: new aspects for tourism development. Conference proceedings from the 4th International Scientific Conference „Tourism in the function of development“, Vrnjacka Banja, Serbia, 31.5-1.6.2019, 705-722.

Во трудот се презентирани нови аспекти за развој на иновативен туристички производ. Посочен е примерот за постоење на Шуманова резонанца како екстремно ниска природна фреквенција која позитивно може да влијае на здравјето на посетителите на Бања Кежовица – Штип. Дадени се низа препораки за користење на оваа фреквенција во туристички цели.

49. Terzić, A., Dimitrov, N. & **Petrevska, B.** (2019). Turistička valorizacija tradicionalnih ruralnih celina: rizici i mogućnosti u Srbiji i Makedoniji. Zbornik radova, X naučno-stručna konferencija s međunarodnim učešćem „Kulturno nasleđerizici i perspektive“, 27. maj 2019, Beograd, Srbija, 199-209.

Овој труд нуди туристичка валоризација на неколку репрезентативни рурални комплекси во Македонија и Србија со цел да се идентификуваат заедничките ризици и потенцијали за развој на рурален туризам. Дадена е споредбена анализа.

50. **Petrevska, B.** & Dimitrov, N. (2018). Hiking trails in Macedonia: Assessing potentials for tourism development, Conference proceedings from the International conference Geobalkanica, Ohrid, Macedonia, 15-16 May, 2018, 353-360.

Во трудот е направена анализа на постојните пешачки патеки во Македонија со цел да се разгледа можноста за развивање нов туристички производ. Заклучено е дека постои потреба од проширување на постоечката мрежа на национални патеки со оглед дека има многу нови трасирани патеки. Дополнително е анализирана сместувачката понуда на планинарските домови констатирајќи дека само седум од 40-тина можат да се користат во туристички цели.

51. **Petrevska, B.**, Serafimova, M. & Cingoski, V. (2018). Managing sustainable tourism and hotel industry: energy resources strategic approach, Proceedings from the 26th International Conference Ecological Truth & Environmental Research, Bor, Serbia, 12-15 June, 2018, 401-407.

Трудот предлага креирање специфични стратегии за унапредување на работењето на хотелите во Македонија во контекст на примена и дизајнирање на практики за заштита на животната средина. Дадени се препораки како хотелите во Македонија треба да го надминат јазот помеѓу секојдневното работење и свеста за користа од примена на обновливи извори на енергија, а со тоа подобрување на туристичката понуда.

52. Dimitrov, N., **Petrevska, B.** & Serafimova, M. (2018). Ecotourism certification programs: Managing finances, Proceedings from the 26th International Conference Ecological Truth & Environmental Research, Bor, Serbia, 12-15 June, 2018, 436-441.

Во трудот е даден осврт на прашањето за финансирање на процесот на сертифицирање екотуристички програми. Поконкретно, дефинирани се генералните и специфичните цели кои најчесто се присутни во програмите за сертифицирање. Се заклучува дека малите еко-туристички деловни субјекти имаат недостаток од финансии, заедно со соодветни информации за финансирање, технички капацитет и способност за аплицирање за финансирање.

53. **Petrevska, B.** (2018). Tourist images and perceptions: comparative study of two Jerusalems, Book of Abstracts, XIV International Scientific Conference on Service Sector INSCOSSES 2018, Ohrid, Macedonia, 14-15 September, 2018, p. 46.

Во трудот е прикажана споредба на перцепцијата на туристите за Охрид (Македонија) познат како Балкански Ерусалим и Ерусалим (Израел) познат како вечниот град во светата земја. Согласно научната класификација на туристите, заклучени се неколку сличности меѓу двете дестинации во перцепциите на туристите. Дадени се многу препораки за унапредување на туристичкиот развој на Охрид и Македонија.

54. **Petrevska, B. & Cingoski, V.** (2017). Can we make a green tourism brand? The evidence of Macedonia, Book of abstracts from the 1st International conference towards sustainable development "Sustainable development in the Western Balkans: approaches, short-comings and challenges", Skopje, Macedonia, 27-28 October, 2017, p. 25.

Начната е темата дали постои можност Македонија да биде брендирана како зелена туристичка дестинација и колку постојат предуслови да се промовира како таква. Заклучено е дека во Македонија постои отсуство на еко-хотели кои често се основни двигатели во развивањето еко туристичка дестинација и дека треба да се работи во таа насока.

55. Nestoroska, I., **Petrevska, B.** & Namicev, P. (2017). Ottoman heritage tourism flows in Macedonia, Book of Abstracts from the First International Conference „Challenges of Tourism and Business Logistics in the 21st century”, 24-25 October 2017, Gevgelija, Macedonia, 89-99.

Со помош на SGDM моделот детектирани се постојни, но и потенцијални туристички рути во Македонија кои се темелат на културното наследство од отоманскиот период кое постои во Македонија. Понудени се карти на можни идни правци на движење на туристите и посетителите со што би се збогатила туристичката понуда во Македонија.

56. **Petrevska, B.**, Krakover, S. & Collins-Kreiner, N. (2017). Investigating motives for preservation of Jewish heritage sites: the case of Macedonia, Conference proceedings from „Geobalcanica 2017”, Skopje, Macedonia, 20-21 May, 2017, 281-288.

Истражени се основните мотиви за зачувување на еврејското културно наследство во Македонија и дадени се предлози за креирање нов туристички производ во Скопје, Штип и Битола со цел унапредување на туристичкиот развој во Македонија.

57. **Petrevska, B.** & Namicev, P. (2017). Reanimating Ottoman heritage sites: assessment of Stip, Conference proceedings from „Geobalcanica 2017”, Skopje, Macedonia, 20-21 May, 2017, 169-176.

Во трудот е разработена идејата за развивање туристички производ темелен на отоманското културно наследство лоцирано во Штип (Македонија). Направена е туристичка валоризација на селектирани локации и е заклучено дека треба да се реанимираат за да можат да се претстават како дел од културна туристичка рута на Штип.

58. **Petrevska, B.**, Cingoski, V. & Gelev, S. (2016). From smart rooms to smart hotels, Conference Proceedings from the XXI International Scientific Conference „Information Technology - Present and Future”, Zabljak, 29.2-5.3.2016, 201-204.

Трудот презентира начин за трансформирање на хотелите со „паметни соби“ во целосно „паметни хотели“. Со конкретни примери се дадени препораки за унапредување на работењето на хотелската индустрија.

59. **Petrevska, B.** (2016). Assessing Tourism Potentials of the Wine Route Region in Macedonia, Conference proceedings from „Geobalcanica 2016”, Skopje, Macedonia, 10-12 June, 2016, 239-246.

Направена е евалуација на туристичките потенцијали на винската рута во Македонија, истовремено нудејќи низа препораки за надминување на идентификуваните слаби страни на понудата преку проактивно вклучување на винариите во туристичката понуда на Македонија.

60. **Petrevska, B.** & Collins-Kreiner, N. (2016). Investigating Tourism Development in Macedonia, Conference proceedings from „Geobalcanica 2016”, Skopje, Macedonia, 10-12 June, 2016, 309-315.

Во трудот е истражен степенот на туристички развој на Македонија според моделот на животен циклус (TALC). Констатирано е дека Македонија се наоѓа во фазата на развој, но со недоволно развиена туристичка понуда. Дадена е препорака за креирање ефикасна рамка за подобрување на генералната туристичка развојна политика.

61. **Petrevska, B.** (2015). Tourism planning by testing seasonality: regional approach, Conference proceedings from „Geobalcanica 2015”, Skopje, Macedonia, 5-7 June, 2015, 287-292.

Трудот пресметува сезоналност во туризмот во избрани земји од регионот (Босна и Херцеговина, Хрватска, Македонија, Црна Гора, Србија и Словенија), за периодот 2007-2013 година, според определени стандардни статистички индикатори. Споредбените резултати укажуваат на различен степен на сезоналност меѓу анализираните земји, укажувајќи на потребата од креирање соодветни политики и стратегии за подобро позиционирање во регионални рамки.

62. **Petrevska, B.** & Kjosev, S. (2015). Planning tourism development in regional frames, Conference proceedings from „Geobalcanica 2015”, Skopje, Macedonia, 5-7 June, 2015, 293-299.

Во трудот е направено истражување на придонесот на туризмот во регионални рамки за периодот 2003-2013 година преку анализа на осумте статистички региони во Македонија. Резултатите покажуваат дека во туристичка смисла, Југозападниот плански регион е најразвиен, но дека сè уште има потреба за подобрување на одредени аспекти.

63. **Petrevska, B.** & Cingoski, V. (2015). Environmental protection and energy efficiency concept in five star hotels in Macedonia, Conference proceedings from 6th International Symposium on Industrial Engineering, Belgrade, Serbia, 24-25 September 2015, 210-213.

Истражено е мислењето на менаџерите во хотелите со 5 ѕвезди во Македонија за примена на концептот за енергетска ефикасност во секојдневното работење. Заклучено е дека делумно се применуваат позитивни практики и дека постои простор за унапредување на работењето на хотелите во Македонија во контекст на заштита на животната средина.

64. Collins-Kreiner, N. & **Petrevska, B.** (2015). Cultural tourism in the digital age: Where are we today? Where do we want to be tomorrow? How do we get there?, Conference Proceedings from the V Congress of geographers of Macedonia, Skopje, 26-27 September, 2015, 21-28.

Трудот го третира прашањето за главните аргументи за трансформација на културниот туризам во време на дигитализација. Притоа, основни прашања кон кои се насочени препораките се: каде сме денес, каде сакаме да бидеме утре и како планираме да стигнеме таму.

65. **Petrevska, B.** & Cingoski, V. (2015). Renewable energy for sustainable tourism: assessment of Macedonian hotels, Conference proceedings from ICONBEST 2015: Economic analysis of global trends in tourism, finance, education and management, Skopje, Macedonia, 9-10 October, 2015, 141-151.

Во трудот е анализиран односот помеѓу одржливиот развој на туризмот и користењето обновливи извори на енергија, преку електронско анкетање на менаџерите од хотелите во Македонија. Резултатите покажуваат потреба од редефинирање на концептот на работа на хотелите во насока на нивна трансформација во еко-хотели.

Трудовите објавени во зборници на трудови на научни собири во земјата и странство, а се постари од 5 години, се презентирани и научно евалуирани во рефератот за избор на кандидатката во наставник во звањето доцент (*Универзитетски билтен* бр. 44 од 16.8.2010 година) и рефератот за наставник во звањето вонреден професор (*Универзитетски билтен* бр. 149 од 15.6.2015 година).

Кандидатката д-р Петревска е:

66. Панелист на тема: „Нови аспекти за развој на туризмот во Југозападниот плански регион“ во рамки на проектот „Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој“, финансиран од МЛС и SDC., (Резиме објавено во Зборник за добри практики за рамномерен регионален развој во Југозападен плански регион, ЦЈЗПР, стр. 55-58).

За време на изборниот период, кандидатката д-р Петревска учествува во 1 стручно-апликативен проект во земјата, и во 2 во странство и тоа:

67. Проект „Тур ре Тур“, Факултет за туризам и бизнис логистика, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, (2011-тековно).
68. Проект COST Action CA16213 „New Exploratory Phase in Research on East European Cultures of Dissent“ имплементиран од European Cooperation in Science and Technology, (2017-2021).
69. Проект COST Action IS1204 „Tourism, Wellbeing and Ecosystem Services“, имплементиран од European Cooperation in Science and Technology, (2012-2017).

Во изборниот период, кандидатката д-р Петревска е рецензент на: универзитетскиот учебник „Хотелиерство“ од авторите Методијески, Д. & Ташков, Н., (2018) и скриптата „Меѓународни финансии“ од авторот Бошков, Т. (2017). Овие ракописи се во издание на УГД – Штип и се користат во наставата на прв циклус студии на ФТБЛ.

Во изборниот период, кандидатката д-р Петревска е член на повеќе факултетски органи и комисии и тоа:

70. Член на Наставно-научниот совет при ФТБЛ, УГД – Штип.
71. Член на Комисија за спроведување постапка за избор на декан на ФТБЛ при УГД – Штип (Одлука бр. 2102-304/5 од 16.10.2019).
72. Член на Комисија за оценка на докторат на м-р Даниела Котеска Лозаноска (Одлука бр. 02-180/3-10.2 од 1.4.2019 од Факултет за туризам и угостителство – Охрид, Универзитет „Св. Климент Охридски“ – Битола).
73. Претседател на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите звања за наставно-научната област Економика на туризам и угостителство на ФТБЛ, УГД – Штип (Одлука бр. 2102-242/3 од 10.9.2019 година).
74. Претседател на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите звања за наставно-научната област Економика на туризам и угостителство и Управување со туристички простор на ФТБЛ при УГД – Штип (Одлука бр. 2102-473/6 од 30.11.2018 година).
75. Член на Комисија за оценка на докторат на Драгана Илиќ (Одлука бр. 02-602/3-11 од 28.11.2018 година од Факулт за туризам и угостителство – Охрид, Универзитет „Св. Климент Охридски“ – Битола).

76. Претседател на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во насловно звање за наставно-научната област Економика на туризам и угостителство на ФТБЛ при УГД - Штип (Одлука бр. 2102-424/6 од 24.10.2018 година).
77. Член на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите звања за наставно-научната област Бизнис менаџмент и Економика на туризам и угостителство на ФТБЛ при УГД - Штип (Одлука бр. 2102-218/3 од 26.4.2017 година).
78. Член на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите звања за наставно-научната област Претприемништво и Бизнис менаџмент на ФТБЛ при УГД - Штип (Одлука бр. 2102-157/3 од 6.4.2016 година).
79. Член на работна група за проверка на поднесени барања за исплата по објавен труд со импакт фактор (Решение бр. 0204-226/1 од 26.2.2016)

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Согласно Законот за високо образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, Рецензентската комисија ја разгледа комплетната документација која ѝ беше доставена и констатира дека единствен пријавен кандидат е д-р Билјана Петревска, вонреден професор.

По прегледот на приложената документација, Рецензентската комисија констатира дека кандидатката д-р Билјана Петревска во целост ги исполнува условите предвидени со законските прописи за избор во звање редовен професор. Кандидатката д-р Петревска има континуирано научно напредување и извонредни научноистражувачки резултати во доменот на економскиот развој на туризмот и економската теорија. Таа активно публикува научни трудови со оригинални резултати во референтни меѓународни списанија. Воедно, кандидатката успешно одржува настава на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип на прв, втор и трет циклус студии и е учесник во научноистражувачки проекти од областите на интерес. Оттука, Рецензентската комисија е едногласна во оценката дека со целокупната своја досегашна работа д-р Билјана Петревска има значителен придонес во наставно-образовната, научноистражувачката, стручно-апликативната и организациско-развојната дејност и ги има освоено потребните бодови, согласно критериумите за бодување.

Согласно претходно изнесеното, а во согласност со Законот за високото образование, Правилникот за единствените критериуми и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, Рецензентската комисијата со особено задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, кандидатката д-р Билјана Петревска да ја избере во звањето **редовен професор** за наставно-научните области Економика на туризам и угостителство и Економска теорија на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип и Предлог-одлуката да ја достави до Универзитетскиот сенат за кандидатката да биде избрана во наставно научното-звање редовен професор за претходно назначените области на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Скопје, 12.3.2020

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА:

1. проф. д-р Марија Таковска, Економски институт – Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, претседател, с.р.
2. проф. д-р Владимир Филиповски, Економски факултет – Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, член, с.р.
3. проф. д-р Иванка Нестороска, Факултет за туризам и угостителство – Охрид, Универзитет „Св. Климент Охридски“ – Битола, член, с.р.

Табела за вреднување на активностите на д-р Билјана Петревска (2015-2020)

Р.бр.	Наставно-образовна дејност	Поени				
5.	Избрана во звање вонреден професор	40				
	ВКУПНО	40				
Р. бр.	Научноистражувачка дејност и стручно уметнички активности	Поени				
		Во земјата		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
1.	Монографија или научна книга во странство (Реф. 13)			1	15	15
2.	Дел од монографија или научна книга во земјата (Реф. 8, 11)	2	6			12
3.	Научен труд објавен во списание со ИФ Прв автор (Реф. 14, 15, 17-21) Втор автор (Реф. 16)	7x15 1x10				105 10
4.	Научен труд објавен во меѓународно научно списание Прв автор (Реф. 24-34) Втор автор (Реф. 22-23, 35)	11x9 3x6				99 18
8.	Одржано предавање по покана од научна институција во странство Реф. 36-39			4	3	12
10.	Одбранета докторска теза	1	8			8
12.	Одбранета магистерска теза	1	4			4
14.	Учесник во научен проект (максимум во три проекти) во земјата Реф. 40-42	3	2			6
23.	Студиски престој во странство (еднократно) Реф. 43-44			8		
	ВКУПНО					297
Р. бр.	Стручно апликативна дејност и организационо развојна дејност	Поени				
		Во земјата		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
1.	Книга/учебник (Реф. 2, 4, 9-10)	4	10			40
2.	Поглавје од книга во земјата (Реф. 5-7) во странство (Реф. 1, 3, 12)	3	4	3	7	12 21
6.	Труд објавен во зборник од трудови на стручен собир во земјата (Реф. 45, 46, 50, 53-57, 59-62, 64, 65) во странство (Реф. 47-49, 51, 52, 58, 63)	14	2	7	3	28 21
7.	Пленарно предавање на стручен собир (Реф. 66)	1	2			2
13.	Учесник во научен проект (максимум во три проекти) во земјата (Реф. 67) во странство (Реф. 68, 69)	1	5	2	8	5 16
28.	Член на факултетски орган, комисија (Реф. 70-79)	10	2			20
	ВКУПНО					165
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					502